

РЕФЕРАТ
**ЗА ИЗБОР НА ЕДЕН НАСТАВНИК ВО СИТЕ ЗВАЊА ЗА НАСТАВНО-
 НАУЧНИТЕ ОБЛАСТИ МАКЕДОНИСТИКА И НАРОДНА КНИЖЕВНОСТ
 НА ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ ПРИ УНИВЕРЗИТЕТ
 „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ ВО ШТИП**

Со Одлука бр. 1902-136/7 од 14.6.2023 година донесена на 270. седница на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет, одржана на 14.6.2023 година, определени сме за членови на Рецензентска комисија за избор на еден наставник во сите звања за наставно-научните области *македонистика и народна книжевност* на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, во состав:

- **д-р Нина Анастасова-Шкрињариќ**, редовен професор на Филолошки факултет „Блаже Конески“ при Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје - претседател;
- **д-р Ермис Лафазановски**, научен советник/редовен професор на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ - Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје - член;
- **д-р Зоранчо Малинов**, научен советник/редовен професор на Институтот за фолклор „Марко Цепенков“ - Скопје, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје - член.

Конкурсот за овој избор беше објавен во весниците „Слободен печат“ и „Коха“ на 16.5.2023 година и во предвидениот рок се пријави само еден кандидат: **д-р Ана Витанова-Рингачева**, доцент на Катедрата за македонски јазик и книжевност на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

Врз основа на приложената комплетна документација од кандидатката, чест ни е на Наставно-научниот совет на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип да му го поднесеме следниов

ИЗВЕШТАЈ

Биографски податоци

Кандидатката доц. д-р Ана Витанова-Рингачева е родена на 2.11.1981 година во Струмица. Основно и средно образование стекнува во родниот град. Во учебната 2000/2001 година се запишува како редовен студент на Катедрата по македонска книжевност и јужнословенски книжевности на Филолошкиот факултет „Блаже Конески“ во Скопје, во 2004 година дипломира со среден просек 9.09, како најдобар студент во групата. Во 2005 година се запишува на постдипломски студии на групата Македонска книжевност, успешно ги положува сите предвидени испити со просек 9.91, а во 2011 година го одбранува својот магистерски труд под наслов „*Методички постапки за наставна интерпретација на поетски текст во наставата по литература*“ под менторство на проф. д-р Виолета Димова, со што се стекнува со звање **магистер на филолошки науки**.

На 8.2.2012 г. Наставно-научниот совет при УКИМ ја одобрува темата за докторска дисертација под наслов „Шаманизмот како `културен остаток` во македонската народна традиција“ под менторство на проф. д-р Нина Анастасова-Шкрињариќ. На 23.2.2017 година, Ана Витанова-Рингачева ја одбранува докторската дисертација на тема „Шаманизмот како `културен остаток` во македонската народна традиција“ и се стекнува со највисокото звање **доктор по филолошки науки**.

Д-р Ана Витанова-Рингачева од декември 2018 година е во редовен работен однос како доцент на Катедрата за македонски јазик и книжевност на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Во периодот од студиска 2018/2019 до студиска 2022/2023 година, д-р Ана Витанова-Рингачева извршува наставни активности како доцент по следните предмети на прв циклус студии на Филолошки факултет во Штип, СП Македонски јазик и книжевност: *Македонска народна книжевност, Мит и фолклор, Методика на наставата по македонски јазик 1, Методика на наставата по книжевност 2, Методика на наставата по македонски јазик 3, Методика на наставата по книжевност 4 (задолжителни)*.

Учествува во реализација на наставата на втор циклус студии на СП Македонска филологија на Филолошкиот факултет, каде што реализира предавања по следниве предмети: *Од фолклорот до новата македонска книжевност (задолжителен предмет); Антропологија на фолклорот (социо-антрополошки истражувања) и Теории за првобитните религиозни искуства (изборни предмети)*.

1. Законски услови кои треба да ги исполнува кандидатот за избор во звање вонреден професор

1.1. Научен степен доктор на науки од соодветната научна област:

На 8.2.2012 г. Наставно-научниот совет при УКИМ ја одобрува темата за докторска дисертација под наслов „Шаманизмот како `културен остаток` во македонската народна традиција“ под менторство на проф. д-р Нина Анастасова-Шкрињариќ. На 23.2.2017 година Ана Витанова-Рингачева ја одбранува докторската дисертација на тема „Шаманизмот како `културен остаток` во македонската народна традиција“ и се стекнува со највисокото звање **доктор по филолошки науки**.

1.2. Просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на студиите на прв и втор циклус за секој циклус посебно, односно просечен успех од најмалку 8,00 (осум) на интегрираните студии од првиот циклус и вториот циклус: Просечниот успех на Ана Витанова-Рингачева од прв циклус на студии е 9,09, а просечниот успех од втор циклус на студии е 9,91;

1.3. Претходен избор во звање: Кандидатката д-р Ана Витанова-Рингачева во 2018 година е избрана во наставно-научно звање *доцент* за наставно-научните области *македонистика* и *народна книжевност* на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип (Одлука бр. 1902-214/3 од 3.12.2018 г. донесена на 184. седница на ННС на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип).

1.4. Објавени најмалку пет рецензирани научни труда во референтна научна публикација во последните пет години пред објавување на огласот за избор:

ТРУДОВИ ВО МЕЃУНАРОДНИ НАУЧНИ СПИСАНИЈА И ПУБЛИКАЦИИ				
Бр.	Автор	Наслов на трудот	Списание	Години на излегување на списанието
1.	Витанова-Рингачева, Ана	<i>Сказната низ призма на симболичкиот јазик и нејзината рецепција во современ контекст</i> [оригинален] научен труд	Македонски фолклор 82, 2022, 9-30 УДК 82-343:159.922.7 https://doi.org/10.55302/MF2282009vr	трудот е објавен во 2022 г.
2.	Витанова-Рингачева, Ана	„Смртта како кума“ - архаичен мотив во една волшебна приказна од книгата „Араптази“ на Иван Котев	Македонски фолклор. Година LIII, Број 81, ISSN 2671-3993 121-138	трудот е објавен во 2022 г.
3.	Koceva Vesna, Kuzmanovska, Dragana, Kirova Snezana, Vitanova-Ringaceva Ana	<i>Analysis of Grammar Vocabulary in Foreign Language Textbooks: Italian, German, English, and Macedonian</i>	INTED 2022 Conference Proceedings, 16th International Technology, Education and Development Conference, pp. 5297-5305. ISSN 2340-1079	трудот е објавен во 2022 г.
4.	Vitanova-Ringaceva, Ana and Kuzmanovska, Dragana and Koceva, Vesna and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana	<i>Phraseologisms and their function in the building of the motive “innocently prosecuted heroines” in the Grimm brothers’ fairy tales</i>	Knowledge – International Journal, 54.5 (5). pp. 779-785. ISSN 2545-4439	трудот е објавен во 2022 г.
5.	Kuzmanovska Dragana, Koceva Vesna, Vitanova-Ringaceva Ana, Kirova Snezana, Ivanova Biljana, Koteva Ivana, Todorova Marija	<i>Perception of Women in Society Given through Proverbs and Sayings</i>	EDULEARN22 Proceedings 14th International Conference on Education and New Learning Technologies pp. 5345-5349. ISSN 2340-1117	од 2009 г. трудот е објавен во 2022 г.
6.	Kuzmanovska Dragana, Koceva Vesna, Kirova Snezana, Vitanova-Ringaceva Ana, Ivanova Biljana	<i>Using Fairy Tales for Enriching the Vocabulary of Foreign Languages</i>	INTED 2022 Conference Proceedings, 16th International Technology, Education and Development Conference pp. 5261-5266. ISSN 2340-1079	трудот е објавен во 2022 г.

7.	Витанова-Рингачева, Ана и Мицева, Сузана	<i>Јуруците-македонските Амиши</i>	Зборник на трудови од меѓународната конференција ФИЛКО 2021. ISSN 978-608-244-871-8, 117-122	Трудот е објавен во 2022 г.
8.	Витанова-Рингачева, Ана	Балканските војни и Првата светска војна како мотиви во народните песни од Струмица и Струмичко (Кон книгата „Грозен бој се почна горе на Балкано“ 2021.	Палимпсест, 6 (11). ISSN 2545-3998, 2021, 171-182	Трудот е објавен во 2021 г.
9.	Витанова-Рингачева, Ана	<i>ДВЕ ГОДИШНИНИ – ДВА СТОЖЕРНИ ВЕКА (Кон двата големи македонски јубилеи – 95 години од смртта на Крсте Петков Мисирков и 100 години од раѓањето на Блаже Конески)</i>	Палимпсест бр.12, 2021. ISSN 2545-3998, 107-116	Трудот е објавен 2021
10.	Kuzmanovska Dragana, Koceva Vesna, Vitanova-Ringaceva Ana, Kirova Snezana, Ulanska Tatjana, Ivanova Biljana	<i>Phraseological units - “A thorn in the side” or “Icing on the cake” for language learners?</i>	EDULEARN21 Proceedings 13th International conference on education and new learning technologies. pp.11111-11115. ISSN 2340-1117	Трудот е објавен во 2021 г.
11.	Самарџиева, Бојана и Витанова-Рингачева, Ана	<i>Верувањата во болести и обредната практика за нивно лекување во Тиквешкиот Регион</i>	Годишен зборник, Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ Штип. ISSN 1857-7059, 2021, 143-153	Трудот е објавен во 2021 г.
12.	Витанова-Рингачева, Ана	<i>Собирачите на македонското народно творештво од Цепенков до денес (на 100-годишнината од смртта на Марко Цепенков)</i>	ФИЛКО - Зборник на трудови од Петта меѓународна научна конференција за филологија, култура и образование, Штип, 2020, 27-32 ISSN 978-608-244-698-1	Трудот е објавен во 2020 г.
13.	Витанова-Рингачева, Ана	<i>На брегот, живот!</i>	Македоника год. X, бр. 23-24, јули 2020, стр. 130-138 ISSN 18577539	Трудот е објавен во 2020 г.

14.	Витанова-Рингачева, Ана	„Не треба шум да се крева, туку темелно да се гради!“	Македоника год. X, бр. 23-24, 2020, стр. 117-123 ISSN 1857-7539	Трудот е објавен во 2020 г.
15.	Витанова-Рингачева, Ана	Семантичкиот поттекст на локалната сказна во сооднос со универзалниот модел на сказновидната матрица	Македонски фолклор 77-78, 2020, стр.225-364 ISSN 0542-2108	трудот е објавен во 2020 г.
16.	Витанова-Рингачева, Ана	Русалиите – споделена вредност во културната меморија на Македонците и на Власите (врз примери на русалиската традиција во Гевгелиско-валандовскиот Регион)	Македонски фолклор 76, (76). 2019, pp. 144-152. ISSN 0542-2108	трудот е објавен во 2019 г.
17.	Витанова-Рингачева, Ана	Шапкаревиот запис за русалиите – вовед во истражувањата за шаманистичките остатоци во македонската традиција	Македоника, година IX, бр. 22, октомври 2019 ISSN 18577539, 30-42	Трудот е објавен во 2019 г.
18.	Витанова-Рингачева, Ана	Реликти на шаманизмот како нишка на поврзување во македонската и руската традиција	Зборник на трудови ФИЛКО 4, 35-41 ISSN 978-608-244-698-1	трудот е објавен во 2019 г.
19.	Витанова-Рингачева, Ана	Шаманистички реликти во русалискиот обреден комплекс. (Паралели на релација шаманизам – русалиски игри од источниот дел на Балканскиот Полуостров)	Годишен зборник 2019 - Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип. ISSN 1857-7059, 37-47	Трудот е објавен во 2019 г.

1.5. Објавена рецензирана скрипта и објавен рецензиран практикум од соодветната научна област за која се избира кандидатот:

Бр.	Автор	Наслов на трудот	Издавач	Година на издавање
1.	Витанова-Рингачева, Ана.	<i>Практикум по Македонска народна книжевност</i>	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип ISBN 978-608-244-939-5	2022
2.	Витанова-Рингачева, Ана.	<i>Скрипта по Македонска народна книжевност</i>	Универзитет „Гоце Делчев“ Штип ISBN 978-608-244-952-4	2023

2. Наставно-образовна и научноистражувачка дејност

2.1. Наставно-образовна дејност: Кандидатката доц. д-р Ана Витанова-Рингачева има богато работно искуство во наставно-образовната дејност. Во периодот од 2007 до 2018 г. работи како професор по Македонски јазик и книжевност во основно и средно образование. Врз основа на јавен конкурс, од декември 2018 година е избрана за *доцент* и е во редовен работен однос на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип на Катедрата за македонски јазик и книжевност. Избрана е во наставно-научните области *македонистика и народна книжевност* (Одлука бр. 1902-214/3 од 3.12.2018 г.).

Во периодот од студиска 2018/2019 година до студиска 2022/2023 година, Ана Витанова-Рингачева извршува наставни активности како доцент по следните предмети на **прв циклус студии** на Филолошки факултет во Штип, СП Македонски јазик и книжевност: *1.Македонска народна книжевност, 2.Мит и фолклор, 3.Методиката на наставата по македонски јазик 1, 4.Методика на наставата по книжевност 2, 5. Методика на наставата по македонски јазик 3, 6. Методика на наставата по книжевност 4 (задолжителни).*

Кандидатката учествува во реализација на наставата на **втор циклус студии** на СП Македонска филологија на Филолошкиот факултет, каде што реализира предавања по следниве предмети: *1.Од фолклорот до новата македонска книжевност (задолжителен предмет); 2. Антропологија на фолклорот (социо-антрополошки истражувања), 3.Теории за првобитните религиозни искуства (изборни предмети).*

За потребите на наставно-образовниот процес на Филолошкиот факултет во Штип, во периодот од 2018 г. до 2023 г., доц. д-р Ана Витанова-Рингачева на веб-страницата на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип има објавено: рецензирана *Скрипта по македонска народна книжевност* и рецензиран *Парактикум по македонска народна книжевност.*

Кандидатката д-р Ана Витанова-Рингачева е ментор за изработка на дипломски трудови на студенти на СП Македонски јазик и книжевност, како и ментор на магистерскиот труд со наслов *„Народните верувања во болести и обредната практика за нивно лекување во Тиквешкиот Регион (фолклористичко-етнографски интерпретации)“* на кандидатката Бојана Самарџиева. Исто така,

е член на бројни комисији за одбрана на дипломски трудови и претседател на комисија за одбрана на еден магистерски трудот со наслов „Флоралните симболи во творештвото за деца на Видое Подгорец“ на кандидатката Катерина Лазарова.

2.2 Научноистражувачка дејност (оценка на научните, стручните и други остварувања на кандидатот што се релевантни за утврдување на условите за избор во звање вонреден професор): Кандидатката д-р Ана Витанова-Рингачева дава значаен придонес во истражувањата и дискусиите во области *македонистика* и *народна книжевност* како автор и коавтор на голем број трудови објавени во меѓународни списанија и зборници, коишто ги наведуваме во продолжение со кратка евалуација за секој труд одделно.

I. Научна книга (монографија)

1. **Витанова-Рингачева, Ана. (2019).** *Шаманизмот во македонската народна традиција. Македоника литера, Скопје*

Евалуација на трудот: Книгата на д-р Ана Витанова-Рингачева претставува импозантна научноистражувачка расправа за шаманизмот согледан како своевиден „културеностаток“ од првобитните култури, којшто опстојува во народната култура на современите народи. Во својата богата теоретска и апликативно-аналитичка студија, д-р Ана Витанова-Рингачева докажува дека шаманизмот не е историски надминат ниту во цивилизирани околности: иако генерално им се припишува на пониските стадиуми од еволутивниот развој, оваа древна мистична практика преживеала и во цивилизираните општества, каде што перзистира паралелно со поразвиените религиски облици. Анализата на актуелната теренска етнографска и фолклористичка граѓа во целост ја потврдува тезата дека реликти од шаманизмот се препознаваат во многу слоеви од македонскиот обреден и приказничен фолклор. Врз основа на извршеното истражување и дешифрирање на шаманистичките елементи во наши локални рамки, д-р Витанова-Рингачева со право заклучува дека се работи за универзален обреден комплекс, вграден во човековото духовно искуство насекаде низ светот, па и на нашата почва. Во таа смисла, авторката потенцира дека, иако религиозните убедувања на нашите предци доживеале многу трансформации низ времето (зависно од општествено-историските, културните, економските и социјалните услови, или како резултат на бројните „културни симбиози“ меѓу протоисториските и историските популации), очигледно е дека одредени религиски концепти преживеале непроменети до нашата современост. Тоа важи и за шаманизмот кој иако не успеал да се издигне на ниво на религија, сепак се наоѓа во основата на сите доминантни религии, а шаманистичките практики се препознаваат во сите култури и на сите цивилизациски степени до кои успеал да се издигне човекот. Како систем од екстатични и терапевтски методи, чија цел е да се воспостави контакт со паралелниот и невидлив свет на духовите, шаманизмот е присутен во религиите на сите континенти, а ова истражување убедливо докажа дека шаманистичкото искуство е вградено и во духовното искуство на нашите предци.

2. **Витанова-Рингачева, Ана (2020).** *Премостени сонцишта (огледи, студии, осврти), Силсонс, Скопје*

Евалуација на трудот: Книгата *Премостени соништа* ја составуваат дваесет и девет огледи, студии и осврти кон дела и автори од современата македонска книжевност. Текстовите се распределени во пет тематски циклуси со творечка тенденција да се покажат остварените соништа низ системна и долгорочна стратегија што едно десетолетие ги исполнувала и осмислувала работните денови во седмицата/неделата. Премостувањето од соништата до освојувањето на конкретните резултати/текстови, се своевиден летопис за постојаниот и динамичен развој на авторката кои ги аргументираат нејзините подрачја на истражување, системот на проследување и вреднување на книжевното дело и поетиката како автохтон, препознатлив знак за идентификација на авторката. Станува збор за проект во кој однапред биле испланирани сите димензии на делото, биле одредени намерите и целите за одбраните теми и мотиви, етичките и естетските елементи обединети во личноста и делото на еден автор со златното правило оти тие се една неделива целина. Во првиот циклус поместени се четири текста од кои три се за Конески. Со неговите намери за строга, едноставна и убава песна и за мајчиниот македонски јазик што треба да се сака и чува како наша единствена татковина, Ана Витанова-Рингачева неуморно трага по правилата и средствата за толкување на делото. Таа ги обединува мудроста, дарбата и искуството на безимениот народен гениј од една и на Конески за возвишената убавина на едноставноста како можно совршенство, од друга страна. Во циклусите кои следат, таа со мера на домашно воспитување, со почит кон вложениот труд, чесно и достоинствено пишува за своите роднокрајни/струмички писатели. И пак во петтиот/завршен циклус со своите збор, став и родољубие пишува за уметноста во *време на суша* за изложбата на четворицата струмички уметници прави обид за толкување на нивните сликарски дела.

II. Трудovi објавени во меѓународни научни списанија и во зборници од меѓународни научни конференции

3. Витанова-Рингачева, Ана (2022). *Сказната низ призма на симболичкиот јазик и нејзината рецепција во современ контекст* [оригинален] научен труд, Македонски фолклор 82, УДК 82-343:159.922.7 <https://doi.org/10.55302/MF2282009vr>, 9-30

Евалуација на трудот: Современиот пристап кон сказната, наметнат од недоволно упатените, доведе до потребата да се размислува за нејзина прохибиција и ревидирање на сказновидната нарација, во согласност со потребите на современите читатели - деца и родителите. Дискусиите поттикнати од реакцијата на родителите дека децата читаат морбидни четива полни со насилство, страв и аморални сцени, ја наметна потребата од актуализација на психоаналитичкиот пристап. Фројд и неговите следбеници, сказните ги читаат како слика на потиснатите инфантилни и инцестуозни желби, а Јунг, пак, препознава ризница на архетипски слики, што доаѓаат од колективното несвесно – психичкиот слој што е заеднички за сите луѓе. Сказната претставува синтеза на сето искуство што го поминал човекот од неговиот архаичен предок, до денес. Сказната како симбол во себе содржи многу напластени слоеви: историски, религиски, магиски, психолошки, социјални, културни и сл. Сите тие постојано се поместувале, се комбинирале, доминирале еден над друг, се прилагодувале и се менувале. Сказната го допира философското и

психолошкото разбирање на светот што го опкружува детето и младиот човек. Таа индиректно го претставува периодот на растење и созревање на детето (неговата потрага по индивидуалноста), притоа говорејќи за односите во семејството (мајка, татко, браќа, сестри), како и конфликтите што произлегуваат од тие односи. Трудот прави евалуација на прашањата: Дали сказната е „безбедна“ и „безопасна“ литература што му се нуди на детето, а тоа, пак, ја прифаќа безусловно?! Каков треба да биде нејзиниот третман од страна на науката и колкава е оправданоста на тврдењата дека е неопходно ревидирање?!

4. **Витанова-Рингачева, Ана** (2022), „Смртта како кума“ - *архаичен мотив во една волшебна приказна од книгата „Арантази“ на Иван Котев*. Македонски фолклор. Година LIII, Број 81, ISSN 2671-3993 121-138 <https://doi.org/10.55302/MF2281121vr>

Евалуација на трудот: Архаичните родовски традиции нашле свое место во фолклорот и по сите поминати фази на модификации останале нивни реликти. Анализирајќи ги фазите на развој на сродничките врски, доаѓаме до најраспространетиот феномен кумство/побратимство, релација што има свој заеднички култен образец во народната традиција. Кумството претставува институција во која две единки или групи влегуваат во содејство заради исполнување на одредени обредно-ритуални практики, а неговите зачетоци се лоцираат длабоко во древноста. Истражувањата покажуваат дека терминот куме широко распространет во традицијата на јужнословенските народи и претставува институција позната уште во претхристијанско време. Во традицијата на јужнословенските народи сè уште стои жива сликата за кумот како лик, кој ги заслужува најголемите почести и длабока почит. За кумството како сродничка врска меѓу две индивидуи важи релацијата подреден – надреден. Во извонредно богатата собирачка актива на современиот македонски фолклорист Иван Котев, стои запишана волшебна приказна со наслов „Момчето што служило двајце и пет гудини вујник“. Покрај многуте мотиви што ги содржи приказната, мотивот „смртта како кума“ посебно го привлече нашето внимание. Во трудот ќе направиме подробна опсервација на мотивот како архаичен реликт што се видоизменувал низ времето за, на крајот, да се приспособи на христијанската традиција и како таков останува во фолклорот.

5. **Koceva, Vesna and Kuzmanovska, Dragana and Kirova, Snezana and Vitanova-Ringaceva, Ana** (2022). *Analysis of Grammar Vocabulary in Foreign Language Textbooks: Italian, German, English, and Macedonian*. INTED 2022 Conference Proceedings, 16th International Technology, Education and Development Conference, pp. 5297-5305. ISSN 2340-1079.

Евалуација на трудот: Во овој труд се анализира металингвистичката терминологија во учебниците по странски јазици, односно во учебниците по италијански, германски, англиски и македонски јазик како странски јазик наменети за ученици на почетно ниво A1.1. Анализата ја опфаќа поставеноста на граматичките термини и изрази, стратегите што се употребуваат за да се објасни нивното значење, како и прашањата што се однесуваат на проблемите коишто може да се појават при совладувањето на значењето на граматичките поими. Анализата вклучува елаборација на граматичките термини, но и лексиката којашто добива граматичка вредност во метајазичен контекст (на пр.: правилен, неправилен, итн.),

како и термини што се користат при објаснување на граматичките правила (на пр.: реченица, збор, слог и сл.). Авторките индивидуално работат на анализата, во зависност од странскиот јазик за кој се наменети учебниците, а потоа се применува методот на споредување на застапеноста на металингвистичката терминологија.

6. **Vitanova-Ringaceva, Ana** and Kuzmanovska, Dragana and Koceva, Vesna and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana (2022). *Phraseologisms and their function in the building of the motive “innocently prosecuted heroines” in the Grimm brothers’ fairy tales*. Knowledge – International Journal, 54.5 (5). pp. 779-785. ISSN 2545-4439.

Евалуација на трудот: Овој труд има за цел да ги детектира компаративните фразеологизми што се употребени во функција на опис на ликовите на двете хероини, со слична структура на лик. Изворниот корпус на лингвистичкиот материјал за овој труд се сказните на Браќата Грим, во оригинал на германски и во превод на англиски, италијански и македонски јазик. Во овој труд фокусот е врз двете хероини во сказните „Снежана“ и „Пепелашка“ кои имаат заеднички статус на „невино прогонети хероини“. Целта на овој научно-истражувачки труд е да ги претстави сличностите и разликите во фразеолошките состави што се употребени во ист контекст, а во сосема различни јазични системи: македонскиот, германскиот, англискиот и италијанскиот. Трудот ги спојува знаењата од областа на фолклорот и од областа на јазикот, во корелација со наставниот процес, низ кој студентите ги стекнуваат неопходните знаења од двете полиња на интерес.

7. Kuzmanovska, Dragana and Koceva, Vesna and **Vitanova-Ringaceva, Ana** and Kirova, Snezana and Ivanova, Biljana and Koteva, Ivana and Todorova, Marija (2022). *Perception of Women in Society Given through Proverbs and Sayings*. EDULEARN22 Proceedings 14th International Conference on Education and New Learning Technologies, pp. 5345-5349. ISSN 2340-1117.

Евалуација на трудот: Во овој труд се дава преглед на улогата на жената во општеството преку анализа на поголем корпус на поговорки и изреки со компонентата „жена“ на македонски, германски, англиски, италијански, шпански и турски јазик. Се прикажуваат резултати од истражување во кое учествуваат студенти од трета и четврта година од Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Студентите анализираат околку 50 поговорки и изреки на погореспоменатите странски јазици и нивните еквиваленти на македонски јазик. Прво се прикажуваат резултатите за позитивните и негативните карактеристики на жената, а потоа се прави споредба и се утврдува дека има повеќе сличности отколку разлики во однос на позитивната и негативната перцепција на жената во општеството.

8. Kuzmanovska, Dragana and Koceva, Vesna and Kirova, Snezana and **Vitanova-Ringaceva, Ana** and Ivanova, Biljana (2022). *Using Fairy Tales for Enriching the Vocabulary of Foreign Languages*. INTED 2022 Conference Proceedings 16th International Technology, Education and Development Conference, pp. 5261-5266. ISSN 2340-1079.

Евалуација на трудот: Во овој труд се прикажуваат резултати од истражување во кое учествуваат студенти од трета и четврта година од Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, од студиските програми по англиски, германски, италијански и македонски јазик и книжевност. Истражувањето се состои од два дела. Во првиот дел се прави анализа за тоа колку читањето бајки во детската возраст помага за збогатување на вокабуларот и учење на поголем

број фразеологизми. Вториот дел од истражувањето се состои во утврдување на познавањето на фразеологизмите кои се најмногу застапени во бајките „Снежана“ и „Пепелашка“ на мајчин и на странскиот јазик што го изучуваат студентите, како и примената на фразеологизмите.

9. **Витанова-Рингачева, Ана и Мицева, Сузана.** *Јуруците - македонските Амиши* (2022). Зборник на трудови од Меѓународната конференција ФИЛКО 2021. ISSN 978-608-244-871-8, 117-122

Евалуација на трудот: Во овој труд се прави обид да се предочат спецификите на јуручкото население во Македонија, како посебен ентитет, кој повеќе од единаесет века успева да ги задржи најзначајните карактеристики на својот идентитет и култура. Јуруците, по потекло номадско турско население, до денес живеат со една нога во расчекор, секогаш подготвени да поминат на некое друго, за нив посигурно место, каде ќе можат да живеат во склад со својата традиција и своите морални и етички начела. Затоа, не е за изненадување што голем број Јуруци од штипските, радовишките, струмичките, валандовските и дојранските села се враќаат кон својата прататковина - Турција. Јуруците, освен Аборицините во Австралија и Амишите во Америка, се најверојатно единствените народи кои својата култура ја чуваат негибната со векови, иако во нивна непосредна околина светот се менува под влијание на технолошките и цивилизациските текови.

10. **Витанова-Рингачева, Ана** (2021). *Балканските војни и Првата светска војна како мотиви во народните песни од Струмица и Струмичко* (Кон книгата „Грозен бој се почна горе на Балкано“, Палимпсест, 6 (11). ISSN 2545-3998, 2021, 171-182

Евалуација на трудот: Во овој труд авторката дава свој осврт за делото на Иван Котев, најголемиот жив современ собирач на народното творештво кој во својата петдецениска потрага по фолклорното богатство на Струмица и регионот, има собрано обемен фолклористичко-етнографски материјал. Книгата „Грозен бој се почна горе на Балкано“ (Македонски народни песни од Струмица и Струмичко за Балканските и Првата светска војна) е ретка книга во македонската фолклористика која содржи околу четириесет народни песни со мотиви од Балканските војни и Првата светска војна. Книжевно-јазичната анализа на фолклористичките единици приложени во книгата, даваат појасна слика за еден значаен период од македонската историја, за кој народот најмалку пеел. Песните претставуваат оригинални записи и варијанти на познати мотиви од една значајна историска епоха и при нивната детална анализа, се потенцираат јазичните белези (особено лексички) на народниот говор од овој крај и неговиот развој во период од скоро педесет години.

11. **Витанова-Рингачева, Ана** (2021). *Две годишнини - два стожерни века* (Кон двата големи македонски јубилеи – 95 години од смртта на Крсте Петков Мисирков и 100 години од раѓањето на Блаже Конески). Палимпсест бр.12, 2021. ISSN 2545-3998, 107-116

Евалуација на трудот: Во овој труд авторката прави осврт и своевидна паралела на делото на двајцата најголеми кодификатори на македонскиот јазик, Блаже Конески и Крсте Петков Мисирков. Во историјата на секој народ има години што испишале историја, години на создавање и години на значајни историски навраќања. 2021 година беше во знакот на двете стожерни годишнини за Македонија

и македонскиот народ, 95 години од смртта на Крсте Петков Мисирков и 100 години од раѓањето на Блаже Конески. За македонскиот народ, јазик и воопшто за државата, годината 2021 е година на навраќање кон двата стожери, двата силни столба вкопани длабоко во темелите на македонската опстојба. Мисирковото и Блажеконеското дело се нашиот најсилен аргумент против сите наметнати негирања за нашето постоење и културен континуитет, аргументи кои пред повеќе од 100 години сме ги добиле во наследство. Парадигмата поставена од Мисирков доби своја опширна елаборација и практичен показ при кодифицирањето на македонскиот литературен јазик, логичен чин по вековниот процес на јазично зреење.

12. Kuzmanovska, Dragana and Koceva, Vesna and **Vitanova-Ringaceva, Ana** and Kirova, Snezana and Ulanska, Tatjana and Ivanova, Biljana (2021). *Phraseological units - "A thorn in the side" or "Icing on the cake" for language learners?* EDULEARN21 Proceedings 13th International conference on education and new learning technologies. pp.11111-11115. ISSN 2340-1117.

Евалуација на трудот: Во овој труд се прикажува истражување кое има за цел да ја нагласи важноста на фразеологизмите во непречената комуникација на странски јазик, и тоа на англиски, на германски, на италијански и на македонски јазик. Во трудот авторките се обидуваат да дадат одговор на прашањата: „Дали студентите- филолози од трета и четврта година на студии ги познаваат и препознаваат фразеологизмите како специфични лексички категории?“; „Дали студентите филолози сметаат дека фразеологизмите се алатки кои укажуваат на повисоко ниво на познавање на странскиот јазик?“ и „Дали студентите филолози ги сметаат фразеологизмите како „трн во око“, или пак, како „црешка на шлагот“?“. Во истражувањето учествуваат 65 студенти од катедрите за англиски, германски, италијански и македонски јазик и книжевност.

13. Самарџиева, Бојана и **Витанова-Рингачева, Ана** (2021). *Верувањата во болести и обредната практика за нивно лекување во Тиквешкиот Регион*. Годишен зборник, Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип. ISSN 1857-7059, 2021, 143-153

Евалуација на трудот: Во овој труд, со помош на литература од бројни автори и истражувачи, а исто така и преку лични теренски истражувања, авторките ги претставуваат народните верувања во болести во Тиквешијата. Народните верувања и обредната практика којашто произлегува од нив, во македонската традиција егзистираат толку долго колку што човекот ги зачувал во својата колективна меморија. Човекот соочен со немилосрдната сила на природата, но и налетот на болестите за кои многу малку знаел, прибегнувал кон примена на обредни активности во надеж дека ќе се заштити себе, заедницата и плодородието. Обредната практика за заштита од болестите била широкораспространета на територијата на Македонија, а остатоци од неа постојат и денес. Обичаите, празнувањето на одредени празници, забраните, магиските активности сочувале свои остатоци во тиквешкиот регион. Нив ги препознаваме во кажувањата, верувањата, легендите, преданијата, песните и обичаите кои до ден-денес се зачувани во овој регион. И не само болестите, туку сè што е поврзано со нив, нивната историја, нивното лекување, со билки, со баење, со предмети. Потребата на човекот да и се спротивстави на болеста ќе развие цела една палета на верувања

во лековити води, култни камења, заштитни амајлии кои имаат чудотворна и лековита моќ. Верувањата во соништа и нивното толкување исто така претставува нераскинлив сегмент од народната култура на македонскиот народ. Верувањата во заштитната моќ на празниците и светците, празнувањето на одредени празници, обредната практика и забраните се во насока на заштита на заедницата од силните налети на злото. Сите овие верувања и обичаи претставуваат дел од народното творештво на Тиквешијата, кое се izdelува како посебна целина со свои белези и карактеристики.

14. **Витанова-Рингачева, Ана** (2020). *Собирачите на македонското народно творештво од Цепенков до денес (На 100-годишнината од смртта на Марко Цепенков)*. ФИЛКО - Зборник на трудови од Петта меѓународна научна конференција за филологија, култура и образование, Штип, 2020, 27-32 ISSN 978-608-244-698-

Евалуација на трудот: Во овој труд авторката прави своевиден пресек на собирачката дејност на најголемите собирачи на македонското народно творештво. Современата наука денес има увид во фазите на развој, во голема мера благодарение на огромниот и непроценлив труд на собирачите и материјалите што ги оставиле како плод на својата работа. Во времето на Преродбата (втората половина на XIX век), македонските собирачи ја започнуваат својата мисија да бидат будилници на македонската национална свест. Стожерот на таа мисионерска дејност е секако Марко Цепенков (1829-1920), од чија смрт годинава се навршуваат 100 години од перспектива на десет децении од неговото физичко заминување, можеме само да ја потврдиме тезата дека подвигот на Цепенков како собирач на македонски народни умотворби е највисокиот чин на почит и жртва за татковината и за својот народ. Во неговото дело се наоѓа потврдата дека традицијата е најверодостојниот документ за тоа дека сме народ со длабока традиција и богата оставнина на духовно наследство. Традицијата е ковчеше во кое се чуваат јазикот, фолклорот, митот, историјата, културата и уметноста кои во себе носат обрасци што се вклопуваат во универзалната слика на светот.

15. **Витанова-Рингачева, Ана** (2020). *На брегот, живот!* Македоника, год. X, бр. 23-24, јули 2020, стр. 130-138 ISSN 18577539

Евалуација на трудот: Трудот претставува херменевтичко толкување на книжевното дело на Георги Барбаровски. Авторката забележува дека прецизно обликуваното паспарту на Барбаровски ги вградува портретите и делата на авторите за кои тој самиот определил простор во својата херменевтичка лабораторија. Барбаровски воспоставува аналогија меѓу зборот, музиката, сликата, скулпурата и сите тие заедно дишат стуткани во пазувите на македонската книжевна, музичка, сликарска, скулпторска историја. Авторот не ги опсервива делата служејќи се со формулите на пететиката. Тој не се обидува да биде допадлив секому и по секоја цена. Едноставно, Барбаровски поставува свои критериуми по кои ги одбира делата кои не се нашле во фокусот на критичарите, од една или друга причина.

16. **Витанова-Рингачева, Ана** (2020). *„Не треба шум да се крева, туку темелно да се гради“!* Македоника, год. X, бр. 23-24, 2020, стр. 117-123 ISSN 18577539

Евалуација на трудот: Трудот претставува научен осврт кон книгата за македонските лингвисти од авторот Иван Глигоровски. Авторката потенцира дека Глигоровски со систематичност, прецизност и трпение гради слика за секој научник поединечно, при тоа педантно внесувајќи факти кои се во служба на докажување на веродостојноста на напишаното. Глигоровски можеби е единствениот новинар кој вложувајќи се себеси во сопствената професија успеал да изгради име на публицист кој достоинствено и со многу почит им приоѓал на нашите големи научници, знаејќи дека кажаното и напишаното од нив во иднина ќе биде најсилното оружје за одбрана на македонскиот идентитет и јазик. Двотомното издание опфаќа личности кои одиграле клучна улога во развојот, подемот и афирмацијата на македонската лингвистика во светски рамки, но и помлади научници чија работа допрва ќе се вреднува. Тоа се луѓе кои се одликуваат со рационален став за насоката во која треба да оди развојот на македонскиот јазик, литература и култура.

17. **Витанова-Рингачева, Ана** (2020). *Семантичкиот поттекст на локалната сказна во сооднос со универзалниот модел на сказновидната матрица*. Македонски фолклор 77-78, 2020, стр.225-364 ISSN 0542-2108 УДК 398.21(497.742)(049.3)

Евалуација на трудот: Во овој труд во фокусот стои детекцијата и толкувањето на семантичкиот поттекст на сказната. Митолошката семантика е појдовната точка во толкувањето на сказната затоа што космичките закони за устројбата на човекот и светот во сказната се прелеваат кон социјалното и индивидуално искуство. Тотем-митовите за чудесните животни за бракот и искушенијата, за стекнување необични нешта, најчесто волшебни предмети, за обредот на посветување, за патувањето во други светови и потрагата по лек за одредена болест, како и многу други мотивски конструкции, имаат свои реликти во сказната. Волшебните народни приказни се најколоритни, мотивски најбогати и најраскошни единици на фолклорот и тие, покрај приказните за животни, се сметаат за најстар вид усна проза. Регионот на Струмица и околината изобилува со фолклористичка граѓа, особено со волшебни народни приказни кои, по својата структура, мотивска конструкција и старост, се пресликуваат во универзалниот модел на светската сказна. Посочените примери како апликации ја докажуваат тезата за оживувањето или реконструкцијата на сказничните мотиви со помош на семантичкиот пристап. На тој начин се разоткрива естетизираниот, живописен и колоритен поттекст на сказната како универзален културен идентификатор.

18. **Витанова-Рингачева, Ана** (2019). *Русалиите – споделена вредност во културната меморија на Македонците и на Власите (врз примери на русалиската традиција во Гевгелиско-валандовскиот Регион)*. Македонски фолклор 76 (76). 2019, pp. 144-152. ISSN 0542-2108 УДК394.3(497.715:=163.3)(049.3); УДК394.3(497.715:=135.1)(049.3)

Евалуација на трудот: Трудот претставува научна анализа на русалиските игри во Гевгелиско-валандовскиот Регион што претставуваат феномен кој ги обединува Македонците и Власите. Селата Ума (Хума), Коњско (Конско) и Серменин, кои се наоѓаат во областа Влахомеглен, на падините на планината Кожуф, во околината на градот Гевгелија, биле целосно населени со Власи, кои до првата половина на дваесеттиот век го негувале русалиството. Додека пак селата: Петрово, Стојаково, Смоквица, Миравци, Давидово се села познати по традицијата

на русалиските игри, а се населени исклучиво со македонско население. Собраната етнографска граѓа од Гевгелиско-валандовскиот Регион ја потврдува тезата дека феноменот на русалиството претставува споделена вредност во културната меморија на Македонците и на Власите, кои имале активен духовен живот во овој дел од Македонија.

19. **Витанова-Рингачева, Ана** (2019). *Шапкаревиот запис за русалиите – вовед во истражувањата за шаманистичките остатоци во македонската традиција*. Македоника, година IX, бр. 22, октомври 2019 ISSN 18577539, 30-42

Евалуација на трудот: Трудот се осврнува на записот на Шапкарев за русалиските игри. Научните истражувања за шаманизмот и неговите реликти неспорно доведоа до заклучокот дека дејствувањето на шаманите во древните цивилизации оставило длабока трага во современите обредни практики. Соочувањето и справувањето со невидливите сили на злото, заштитата на заедницата и нејзината егзистенција биле врвен приоритет на нашите предци. Русалиските игри, кои се изведувале на територијата на Балканскиот Полуостров, денес не се среќаваат во нивната изворна форма. Но, во колективната меморија тие остануваат да постојат како обреди кои ги обединува една единствена цел: да се заштити заедницата од злото, да се обезбеди плодородие и здравје за болните. Обредните игри кои се практикувале со цел ослободување на човекот од демоните, несомнено се игри од шамански тип. Русалискиот обреден комплекс, кој некогаш бил нераскинливо врзан за скутот на македонската народна традиција, најдиректно е засведочен во записот на Кузман Шапкарев (1834 – 1909) во 1884 година.

20. **Витанова-Рингачева, Ана** (2019). *Реликти на шаманизмот како нишка на поврзување во македонската и руската традиција* Зборник на трудови ФИЛКО 4, 35-41 ISSN 978-608-244-698-1

Евалуација на трудот: Трудот е посветен на трагите што шаманизмот како религиозен феномен ги оставил во македонската и руската народна традиција. Истражувањето на шаманизмот е значаен сегмент од проучувањето на религиозното искуство на древниот човек, бидејќи голем број шамански елементи се среќаваат во различни облици на архаичните облици на религија. Да се откријат такви нишки на поврзување во македонскиот и рускиот фолклор значи да се истражуваат остатоците од примитивни верувања и техники кои се во суштина шаманистички. Иако се среќаваат во многу култури и религии, сепак во фолклорт на словенскиот свет има реликти кои во суштина се вклопуваат во универзалната матрица на шаманистичката митологија. Легендите и народните приказни, како оригинални фолклористички единици, ќе бидат солиден апликативен материјал за докажување на поставената теза.

21. **Витанова-Рингачева, Ана** (2019). Шаманистички реликти во русалискиот обреден комплекс. (*Паралели на релација шаманизам – русалиски игри од источниот дел на Балканскиот Полуостров*). Годишен зборник 2019 - Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип. ISSN 1857-7059, 37-47

Евалуација на трудот: Во овој труд авторката ги истражува трансните ритуални игри кои егзистирале на просторите на Балканскиот Полуостров. Според истражувањата, овие игри покажуваат големи сличности со шаманската обредна практика која постоела, но и сè уште постои на местата кои се сметаат за жариште

на шаманизмот како религиозен феномен. Русалиските игри во Македонија, Бугарија, Романија и Србија содржат компоненти кои ги поврзуваат, но и такви по кои се разликуваат. Меѓутоа, заедничко за сите нив е целта со која се изведуваат, а тоа е плодородие, истерување на злото и заштита од него како и лекување на болни. Овие цели пред себе си ги поставуваат и повиканите за шаманскиот позив. Иако, просторно и временски неверојатно оддалечени, русалиските игри и шаманистичките обредни активности отвораат простор за повлекување асоцијативна врска, која овозможува детекција на сличностите кои се во фокусот на ова истражување.

II. Учество на меѓународни научни конференции и собири

22. Меѓународна научна конференција **Опсцена и друга колоквијална лексика у српском и македонском језику**, Департман за српски јазик Филозофски факултет, Универзитет во Ниш 19 април 2019 година; Реферат на тема: *Опсцената лексика во функција на создавање универзални пораки во трилогијата „Вечна игра“ на Митко Маџунков.*

23. Четвртата меѓународна научна конференција **„ФИЛКО“**: филологија, култура и образование, Воронешки државен универзитет (Русија), Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип (Македонија), 23-25 мај 2019 година; Реферат на тема: *Реликти на шаманизмот како нишка на поврзување во македонскиот и рускиот фолклор.*

24. XX Меѓународен симпозиум за балкански фолклор **„Фолклористика: предизвици и перспективи“** - Скопје, Република Македонија, Хотел „Континентал“, 22-23 ноември 2019 г. ЈНУ Институт за фолклор „Марко Цепенков“ - Скопје; Реферат на тема: *Семантичкиот поттекст на локалната сказна во дослух со универзалниот модел на сказноликата матрица (врз примери од книгата Араптази – волишебни народни приказни од Струмица и Струмичко од Иван Котев).*

25. Петта меѓународна научна конференција **„ФИЛКО“**: филологија, култура и образование, Воронешки државен универзитет (Русија), Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип (Македонија), 2020; Реферат на тема: *Собирачите на македонското народно творештво од Цепенков до денес (по повод 100-годишнината од смртта на Марко Цепенков).*

26. Меѓународната конференција **Охрид - Водици 2021**, 18-19 јануари; Реферат на тема: *Архаичните претстави за болестите низ призмата на женскиот принцип - болеста како жена, невеста, старица, вештерка;*

27. Петта меѓународна научна конференција **„ФИЛКО“**: филологија, култура и образование, Воронешки државен универзитет (Русија), Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип (Македонија), 2020; Реферат на тема: *Јуруците – македонските Амиши.*

28. Дванаесетти меѓународен научен собир **„Современа српска фолклористика“**, Тршиќ, Република Србија, септември 2022; Реферат на тема: *Еротските народни песни во македонската и српската народна традиција во контекст на обредната практика (Врз примери од книгата „Играле моми по месечина“ од Иван Котев и делото на Вук Караџиќ).*

29. Меѓународен научен собир во рамки на манифестацијата „**Vezeni most**“ одржан во Тузла, Босна и Херцеговина, ноември 2022 г.; Реферат на тема: *Како се создаваше поезијата за деца? Паралели на делото на Видое Подгорец и Киро Донеv - најплодните македонски автори на литература за деца.*

30. XXI Меѓународен симпозиум на балкански фолклор, Скопје, ноември 2022 г. Тема „**Традиција, медиуми, дигитален свет**“; Реферат на тема: *Филмуваните видеозаписи за Русалиите – жива слика и драгоцен архивски извор.*

31. Меѓународниот научен собир „**Денови на Благоја Корубин**“, 2022 г. Тема: „Лексиката во народните говори - состојби и перспективи“, декември 2022. Реферат на тема: *Народната лексика во делото на Митко Маџунков – извор на автентичен јазичен израз (врз примери од драмите „Големиот Смок“, „Сенката“ и „Пуста земја“).*

32. VII меѓународна научна конференција „**Македонскиот јазик - извор на научни истражувања**“ (Скопје, 19–20 октомври 2022 г. Тема: *Етнонимските фразеологизми“ (анализа на германски и англиски фразеолошки корпус и приказ на нивни македонски еквиваленти).*

33. Меѓународниот научен собир „**Денови на Благоја Корубин**“, 2023 г. Институт за македонски јазик „Крсте Мисирков“, Скопје, 4-5 мај. Тема: *Позитивни искуства од употребата на Фразеолошкиот речник на македонскиот јазик во изучувањето на јазиците во рамки на наставниот процес.*

34. Znanstveni skup: **Kulturna animalistika: interdisciplinarna polazišta i tradicijske prakse** Institut za etnologiju i folkloristiku i projekt HRZZ-a Mitska i etno životinja: bestijarij hrvatske etnokulture. Zagreb, 18. i 19. svibnja 2023. Реферат на тема: *Orao kao posrednik i slika kozmičke vertikale - šamanističke predstave u makedonskoj narodnoj priči (kroz prizmu ornitološke simbolike).*

III. Студиски престој во странство

35. **Витанова-Рингачева, Ана** (2022). Наставничка мобилност во рамките на Средноевропската програма за универзитетска размена – ЦЕПУС (CEEPUS) на Универзитет „Паисиј Хилендарски“ - Пловдив, Република Бугарија. За време на престојот кандидатката одржува предавање на тема: *„The cultural elements in the textbooks for Italian, English, German and Macedonian as a foreign language used in higher education in the Republic of North Macedonia“* и *„Gender Power Relations in German, English, Italian and Macedonian Phraseologisms“*; од 5 декември до 9 декември, Пловдив, Република Бугарија.

IV. Завршна евалуација на наставно-образовната и научноистражувачката дејност на доц. д-р Ана Витанова-Рингачева

Од приложениот список на објавени трудови на реализираните активности во последните пет години, како и од евалуацијата на секој труд и на секоја активност поединечно, може да се забележи дека кандидатката д-р Ана Витанова-Рингачева објавила солиден број научни и стручни трудови и реализрала голем број активности. Нејзината ангажираност по предмети во наставата во прв и втор циклус, поголемиот број трудови објавени во меѓународни научни списанија, учеството на меѓународни научни конференции во државата и надвор од неа,

студискиот престој во странство и менторството, покажуваат дека кандидатката доц. д-р Ана Витанова-Рингачева во периодот од изборот во доцент до денес реализирала мошне плодотворна наставно-педагошка и научноистражувачка дејност. Со тоа, кандидатката дала свој значаен придонес во наставно-образовниот процес на Филолошкиот факултет во Штип и во оспособувањето на помлади наставници и соработници.

Стручно-апликативна и организациско-развојна дејност

Кандидатката доц. д-р Ана Витанова-Рингачева е избрана за раководител на Катедрата за македонски јазик и книжевност на Филолошки факултет (Одлука бр.1903-149/7 од 30.8.2021 година). Како раководител е активно вклучена во сите аспекти на работата на Факултетот, меѓу кои и креирањето на студските програми за прв и втор циклус на студии, планирање активности и координација на истите. Исто така, таа е активно вклучена во работата на бројни тела и комисији, со што дава значителен придонес во функционирањето и унапредувањето на организациско-развојната дејност на Филолошкиот факултет во Штип.

V. Учество во научни проекти

36. **Ана Витанова-Рингачева** – истражувач (2018-2020). Научноистражувачки проект „Евалуација на наставата по јазик и книжевност во високото образование“. Раководител и главен истражувач на проектот - проф. д-р Виолета Димова, Филолошки факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип (Одлука бр. 1902-68/3 од 1.3.2018 година донесена на 168. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип).

Евалуација на проектот: Предмет на истражување на овој проект се можностите за евалуација на наставниот процес во високото образование, во наставата по јазик и книжевност. Се истражувале различни видови евалуациски постапки со цел да се утврди остварливоста на целите и задачите на наставата и учењето кои се трансформираат во квалитативни и квантитативни промени во развојот на студентите. Евалуацијата се одвива и во процесот на учењето, како и на крајот, како завршна фаза во процесот на наставата, односно се спроведе формативно и сумативно оценување на постигнувањата и на студентите и на нивните наставници. Со евалуација на наставата се следи и процесот на реализација на новите курсеви по одделни студиски програми, а од студентите се добиваат непосредни информации за тоа што навистина мислат за курсот. Повратните информации за наставниот процес се добиваат со собирање податоци од страна на студентите и колегите наставници, а евалуацијата се спроведува со помош на евалуациски ливчиња, анкети, структурирана групна дебата или по пат на e-mail прашалник. Проектот се спроведува со студентите на Филолошкиот факултет од втора, трета и четврта година на студии, како и со дел од професорите што им предаваат на овие студенти, и тоа не само задолжителни, туку и изборни предмети и курсеви. Временската рамка на проектот е од февруари 2018 до февруари 2020 година.

VI. Рецензирани учебни помагала (скрипта и практикум)

37. Витанова-Рингачева, Ана (2023) *Скрипта по Македонска народна книжевност. Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, ISBN 978-608-244-952-4*

Евалуација на трудот: Рецензираната скрипта „Македонска народна книжевност“ од доц. д-р Ана Витанова-Рингачева содржи 150 страници, А4 формат, распределени во поглавја и потпоглавја во кои се елаборираат теми за природата и спецификите на македонското народно творештво. Содржината во скриптата е изложена и елаборирана во три поглавја. Првото поглавје насловено **Основни согледби – структура, класификација и карактеристики** ги содржи основните насоки за разгледување на фолклорот како феномен, неговото значење во развојот на цивилизацијата и неговиот континуитет во времето. Народната книжевност како интегрален дел на фолклорот има свои особености по кои се разликува од уметничката литература. Авторката направила поедноставување и предочување на најзначајните карактеристики за секој жанр одделно. Очигледно, целта на ваквиот потфат е доближување на материјата до студентите и отворање можност за нејзино полесно совладување. Вториот дел насловен **Собирачите и фолклорот** е дел посветен на собирачите на македонското народно творештво, без чиј труд македонската фолклористика немаше да се реализира како една од најзначајните научни дисциплини. Авторката прави панорамски пресек на најзначајните македонски, но и странски собирачи на македонското народно творештво, со посебен осврт кон современите собирачи. Третиот дел насловен **Апликации** претставува посебна целина во која од научен аспект, со прецизна аналитичко-синтетичка експертиза, се елаборираат теми од фундаментално значење за македонската фолклористика. Книжевно-теоретскиот истражувачки пристап поткрепен со оригинален апликативен материјал (фолклористички и етнографски единици) им предочува на студентите едно длабинско промислување на фолклорот, кој е во најнепосредна врска со останатите научни дисциплини: антропологија, историја на религиите, психоанализа, културологија, компаративна митологија и сл. Тука се поместени четири текста: 1. *Сказната – меѓу книжевноста и животот*; 2. *„Смртта како кума“ – архаичен мотив во една волшебна приказна*; 3. *Арапот – архетип или споделена вредност во културната меморија на балканските народи* и 4. *Оставнината на Марко Цепенков низ призмата на шаманистичкиот модел (врз примери на сказни, верувања, преданија, легенди и песни)*.

38. Витанова-Рингачева, Ана (2022). *Практикум по македонска народна книжевност. Универзитет „Гоце Делчев – Штип, ISBN 978-608-244-939-5*

Евалуација на трудот: Ракописот „Македонска народна книжевност“ - практикум од доц. д-р Ана Витанова-Рингачева содржи 140 страници, А4 формат, структуриран во четири дела и прегледно претставени библиографски единици. Истиот содржи примери на текстови, модели, табели и графички решенија коишто се во согласност со барањата на Предметната програма по Македонска народна книжевност. Содржината на Практикумот ја следи и поддржува концепцијата на рецензираната скрипта „Македонска народна книжевност“ и заедно се во функција на наставни помагала за студентите од прва година на прв циклус студии. Практикумот е конципиран во форма на прирачна литература, која е во функција

на практична проверка на знаењата, што треба да останат трајни и применливи во пракса. Сложените содржини од Предметната програма се објаснети на едноставен и лесно приемчив начин, а преку примери на текстови, студентите добиваат материјал за апликација на теоретски стекнатите знаења.

Содржината на ракописот „Македонска народна книжевност“ – практикум е систематизирана во четири дела: а) Прв дел: *Апликации – анализа и интерпретација на фолклорна граѓа*; б) Втор дел: *Особености и класификација на народната книжевност (проверка)*; в) Трет дел: *Колоквиумски прашања* и г) Четврт дел: *Прилози*.

VII. Учество на обуки, семинари, веб-конференции и предавања, организација на настани

39. Научната и стручната работилница на тема „Придонесот на списанијата во развојот на современата македонска литература, култура и уметност: 75 години од ослободувањето (историографско-културолошки преглед и современа состојба)“. Излагање на тема „Третманот на книжевноста и вредносните критериуми на книжевните текстови во списанијата за деца“.

40. Предавач на Есенската школа за млади афористичари, декември 2020 и 2021 г.

41. Раководител на Книжевна работилница за студенти на Македонистика во рамки на Неделата на италијанскиот јазик на Филолошки факултет, Штип, 2021.

42. Предавач на проектот „Палеографски амбасадори – Меѓународен ден на мајчиниот јазик 2021“ е е-твининг проект, март 2021. Тема: *Јазик-традиција-фолклор*.

43. Предавач на проектот „Творилница“, организиран од Академија за иновативно образование „Здравеј“, Скопје, Амбасада на Република Бугарија во Република Северна Македонија, јуни 2021, 2022 и 2023 г.

44. Предавач на настанот по повод 5 Мај, Денот на македонскиот јазик 2021 и 2022 г.

45. Работилница на тема „Учењето странски јазици – влог во иднината“, Струмица, мај 2022 г.

46. Предавач и организатор на книжевната работилница „Св. Климент – темелник, светилник и инспирација“, Филолошки факултет, декември 2021 г.

47. Предавач на дебата на тема „Дефицитарни студии во државата“.

48. Предавач за ликот и делото на Блаже Конески, Библиотека „Искра“ - Кочани, декември 2021 г.

49. Излагач на настанот „Светот на Данте во колективната меморија - јазични и визуелни аспекти“ во рамки на XXI Недела на италијанскиот јазик, во годината кога светот одбележува 700 години од упокојувањето на Данте Алигиери, октомври 2021 г.

50. Предавач на настан по повод 21 февруари, Меѓународниот ден на мајчиниот јазик; НУУБ „Гоце Делчев“, Штип.

51. Предавање на тема „The cultural elements in the textbooks for Italian, English, German and Macedonian as a foreign language used in higher education in the Republic

of North Macedonia“ и „Gender Power Relations in German, English, Italian and Macedonian Phraseologisms“ на Универзитетот „Паисиј Хилендарски“ во Пловдив, Република Бугарија, 5 до 9 декември 2022 г.

52. Организација на настанот „Ние за Конески“ по повод 5 Мај и 100 години од раѓањето на Блаже Конески, 2021 г.

53. Организатор на настан по повод „Денот на македонскиот јазик“ 2022 г.

54. Организација на вебинарот „Книжевниот превод како ваша идна професија“ 2021 г.

55. Организатор на студиско патување и предавање во Бигорскиот манастир по повод Месецот на љубители на библиотеки, како и по повод Меѓународниот ден на мајчиниот јазик, февруари 2022 г.

56. Организатор на собир на млади македонисти од Катедрата за македонски јазик и книжевност при УГД во спомен-домот „Блаже Конески“ во Небрегово, мај 2022 г.

57. Коорганизатор на вебинар на тема „Жената во фразеолошкиот корпус на македонскиот, германскиот, англискиот, италијанскиот, шпанскиот и турскиот јазик“, 30 март 2022 г.

58. Организација на настан „Прв академски час“ на УГД.

59. Организација на настанот „УГД форум за младинско учество во образованието“.

60. Предавање по повод Светскиот ден на поезијата, тема „Позитивни практики во пристапот кон книжевните дела во наставата по македонски јазик“ во организација на Општина Кочани, Библиотека „Искра“ и ООУ „Никола Карев“, Кочани, април 2023 г.

61. Организација на настанот „120 години од смртта на Гоце Делчев“, мај 2023 г.

62. Организација на настанот „Дигиталниот речник на македонскиот јазик - можности и перспективи за истражување“, мај 2023 г.

VIII. Учество во универзитетски и факултетски органи, тела, комисии и слично

63. Раководител на Катедрата за македонски јазик и книжевност, Одлука бр.1903-149/7 од 30.8.2021 г.

64. Член на Наставно-научен совет на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

65. Член на Институт за јазици на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

66. Член на Конкурсна комисија за упис на студенти на втор циклус студии на Филолошки факултет, 2021/2022 (Одлука бр.1902-162/5 од 14.9.2021 донесена на 233. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип).

67. Член на Одборот за соработка и доверба со јавноста на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип (Одлука бр. 1906-62/3 од 24.4.2020 г.).

68. Член на Изборна комисија за спроведување на изборите за членови во Факултетско студентско собрание на Филолошки факултет (Одлука бр.1903-49/1 од 24.2.2022 година).

69. Член на Изборна комисија на Филолошки факултет за избор на ректор на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип (Одлука 1902-100/30 од 6.6.2022 г.).

70. Член на Работна група за организација на настан „Прв академски час“ 2022 г. (Решение бр. 0204-615/1 од 3.10.2022 г.).

71. Член на Работна група за организација на настанот „УГД форум за младинско учество во образованието“ (Решение бр. 0204-750/1 од 17.11.2023 г.).

72. Член на Работна група за организација на настанот „120 години од смртта на Гоце Делчев“ (Решение бр.0204-420/1 од 11.4.2023 г.).

73. Член на Рецензентска комисија за избор на еден соработник во звање асистент за наставно-научните области македонистика и општа книжевност на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, 2021 г. (Одлука 1902-122/12 од 7.6.2021 г.).

74. Член на Рецензентска комисија за избор на наставник во сите насловни звања за подрачје наука за јазикот (лингвистика), наставно-научни области македонистика и граматика, семантика, синтакса на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип, 2019 г. (Одлука бр. 1902-70/10 од 31.3.2021 г. донесена на 225. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип).

75. Ментор за изработка на магистерски труд со наслов „Народните верувања во болести и обредната практика за нивно лекување во Тиквешкиот Регион (фолклористичко-етнографски интерпретации)“ на кандидатката Бојана Самарџиева. (Одлука бр. 1902-78/17 од 3.4.2023 г. донесена на 263. седница на ННС на Филолошкиот факултет).

76. Член на Комисија за оценка на магистерскиот труд со наслов „Семиологија на неантропоморфниот лик во романите на Венко Андоновски“ на кандидатката Маријана Горгиева-Ристевска (Одлука бр. 1902-91/8 од 19.4.2021 г. донесена на 226. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип).

77. Претседател на Комисија за оценка на магистерскиот труд со наслов „Флоралните симболи во творештвото за деца на Видое Подгорец“ на кандидатката Катерина Лазаревска (Одлука бр. 1902-164/10 од 19.11.2020 г. донесена на 218. седница на ННС на Филолошкиот факултет во Штип).

78. Претседател на Комисијата за преземање обврски од наставник проф. д-р Виолета Димова за изборни и задолжителни предмети на Филолошкиот факултет и на нематичните факултети при Универзитетот „Гоце Делчев“ -Штип (Одлука бр. 1902-91/7 од 19.4.2021 донесена на 226. седница на ННС).

79. Претседател на Комисија на спроведување писмен и устен испит по Македонски јазик за странци, рамниште А1, во Априлска испитна сесија 2023 г. (Одлука бр. 1902-78/14 од 3.4.2023 г. донесена на 263. седница на ННС).

80. Член на Комисија на спроведување писмен и устен испит по Македонски јазик за странци, рамниште А1, во Јануарска испитна сесија 2023 г. (Одлука бр. 1902-35/19 од 23.1.2023 г.).

81. Член на Комисијата за преземање обврски од наставник проф.д-р Виолета Николовска за универзитетски изборен предмет на Филолошкиот факултет и на нематичните факултети при Универзитетот „Гоце Делчев“ - Штип (Одлука бр. 1902-108/4 од 17.8.2020 г. донесена на 213. седница на ННС).

82. Член на Комисијата за преземање обврски од наставник проф. д-р Виолета Николовска за задолжителни и изборни предмети од областа лингвистика на Филолошкиот факултет и на нематичните факултети при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип (Одлука бр. 1902-108/3 од 17.8.2020 г. донесена на 213. седница на ННС).

83. Член на Жири-комисија за доделување на книжевната награда „Драган Радуловиќ“, Р. Црна Гора (Решение бр.01-018/23 - 3210 од 12.4.2023 г.).

84. Член на комисији за полагање на комисииски испити.

85. Член на комисији за одбрана на дипломски трудови.

IX РЕЦЕНЗЕНТ НА НАУЧЕН/СТРУЧЕН ТРУД

86. Митологизација на астрофеномените (археоастрономски и етноастрономски декодирања на словенските митови врз граѓа од записите на Цепенков <https://eprints.ugd.edu.mk>

87. Прекрасниот ум на Митра Ристова, бисерот на македонската народна книжевност од XIX век <https://js.ugd.edu.mk/index.php/YFP/article/view/4581>

88. Рецензија на научен труд во списанието *Vospitanie, Journal of Educational Sciences Theory and Practice*, Vol. 17, No 2, 2022 <https://js.ugd.edu.mk/index.php/vospitanie>

89. Рецензија на научен труд „Облици сарадње македонских и српских фолклориста“, труд за Зборникот од дванаесеттиот Меѓународен научен собир „Современа српска фолклористика“, Тршиќ, Република Србија, септември 2022 г.

X УРЕДУВАЊЕ СПИСАНИЈА, ЗБОРНИЦИ, МОНОГРАФИИ И КНИГИ

90. Главен и одговорен уредник на списанието за наука, литература, култура и уметност „Зенит“, ISBN 2671-3217.

91. Уредник на Зборникот на трудови од научниот симпозиум на тема „Книжевната оставнина на Видое Подгорец – влог во издигнувањето на современата македонска литература во национален и меѓународен контекст“, Струмица, 2020, ISBN 978-608-66584-0-3.

92. Уредник на Зборникот на трудови посветен на Блаже Конески со наслов „Уште едно навраќање кон Конески“, Струмица, 2021, ISBN 978-608-66804-0-4.

XI НАГРАДИ И ПРИЗНАНИЈА

93. Д-р Ана Витанова-Рингачева е добитник на Годишната награда на Општина Струмица „Св. Петнаесет Тивериополски Свешетеномаченици“ за 2016 година, за особен придонес во областа на науката, литературата и културата.

94. Во 2019 година ја добива наградата „Горан Бујиќ“ за книжевник – новинар надвор од границите на Република Хрватска, награда што ја доделува Хрватското книжевно друштво, задарски огранок.

4. Општа евалуација на наставно-образовната, научноистражувачката и стручно-апликативната дејност на кандидатката д-р Ана Витанова-Рингачева

Евалуацијата на резултатите што ги постигнала кандидатката доц. д-р Ана Витанова-Рингачева покажува дека таа има искуство и достигнувања во трите посебни дејности. Во наставно-образовната дејност Ана Витанова-Рингачева има искуство во високото образование како *доцент* по предмети од областа *македонистика и народна книжевност* како дел од студиските програми од прв и втор циклус студии на Филолошкиот факултет во Штип. Објавените научни трудови во списанија со меѓународен карактер, како и учеството на меѓународни научни конференции, зборуваат за сериозниот пристап на кандидатката и во научноистражувачката работа, а учеството во голем број активности во функција на унапредување на нејзиниот личен професионален развој, како и објавените книги и учебни помагала (скрипта и практикум) наменети за наставата во високото образование, сведочат за една богата и продуктивна стручно-апликативна дејност на кандидатката д-р Ана Витанова-Рингачева.

ЗАКЛУЧОК И ПРЕДЛОГ

Врз основа на изнесените податоци и приложената документација за кандидатката, членовите на Рецензентската комисија со задоволство заклучуваат дека доцент д-р Ана Витанова-Рингачева во целост ги исполнува сите законски критериуми за избор во наставно-научно звање *вонреден професор*, предвидени со Законот за високото образование и со Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип. Имено, како што може да се види од фактите изнесени погоре, д-р Ана Витанова-Рингачева има наставно искуство во високото образование како доцент на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип во последните 5 години. За потребите на студентите има објавено рецензирана скрипта и рецензиран практикум од областите во кои се избира во повисоко звање, како и две научни публикации од областа што ја истражува. Кандидатката, исто така, има плодна научноистражувачка работа што се гледа од големиот број објавени трудови во меѓународни научни списанија и публикации и учеството како истражувач во научноистражувачки проект. Кон тоа треба да се приложи и активното учество на кандидатката на меѓународни научни конференции и бројни обуки за перманентно усовршување. Не помалку важен е и нејзиниот придонес во унапредувањето на стручно-апликативната и организациско-развојната дејност на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип, преку нејзината работа како раководител на Катедрата за македонски јазик и книжевност и активното учество во работата на бројни комисии, органи и тела. Нејзиниот ангажман во голем број настани од значење за Факултетот и Универзитетот говори за нејзиниот сериозен пристап и професионалност. Сето тоа сведочи за посветена и сериозна работа и постигнати резултати во наставно-образовната, во научноистражувачката, во стручно-апликативната и во организациско-развојната дејност.

Имајќи ги предвид предочените факти, Рецензентската комисија има особена чест и задоволство да му предложи на **Наставно-научниот совет на Филолошкиот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип** да го усвои овој извештај и да ја избере кандидатката, доцент д-р Ана Витанова-Рингачева, во наставно-научно звање *вонреден професор* за наставно-научните области *македонистика и народна книжевност*.

РЕЦЕНЗЕНТСКА КОМИСИЈА

Д-р Нина Анастасова-Шкрињариќ, редовен професор, претседател, с.р.

Д-р Ермис Лафазановски, научен советник / редовен професор, член, с.р.

Д-р Зоранчо Малинов, научен советник / редовен професор, член, с.р.

ТАБЕЛА НА АКТИВНОСТИ КОИ СЕ БОДУВААТ ПРИ ИЗБОР ВО ЗВАЊЕ

(Табела за вреднување на активностите на д-р Ана Витанова-Рингачева во изборниот период од декември 2018 до мај 2023 година, според критериумите дадени во Правилникот за посебните услови и постапката за избор во наставно-научни, наставно-стручни, научни, наставни и соработнички звања на Универзитетот „Гоце Делчев“ во Штип)

Ред. бр.	Наставно-образовна дејност	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
1.	Избор во звање доцент (Одлука бр. 1902-214/3 од 3.12.2018 г. донесена на 184. седница на ННС на Филолошки факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип)	1	30			30
	ВКУПНО НО	30				
Ред. бр.	Научноистражувачка дејност и стручно-уметнички активности	Поени				
		Во земјава		Во странство		Вкупно
		број	поени	број	поени	
	Научна книга (монографија) Труд под ред. број 1 и 2	2	10			20
2.	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (прв автор) Труд под ред. бр. 3,4,6,10,11, 15,16,17,18,19,21	11	9			99
3.	Научен труд објавен во меѓународно научно списание (втор автор) Труд под ред. бр. 13	1	6			6

4.	Труд со оригинални научни резултати, објавени во зборник од трудови на научен собир Труд под ред. бр. 5, 7,8,9,12,14,20	3	2	4	3	18
5.	Учество на научен собир со реферат (постер/усно), концерт во земјата и во странство Активност под ред. бр. 22, 23,24,25,26, 27,28,29,30,31,32,33,34	9	1,5	4	2	21,5
6.	Одбранета докторска дисертација				8	8
7.	Одбранет магистерски труд				4	4
8.	Студиски престој во странство Активност под ред. бр.35			1	8	8
9.	Награди-признанија за научни/ уметнички постигнувања, сценско-музички награди Активност под бр. 93 и 94	5	10			15
10.	Рецензент на научен труд Ред. бр. 86, 87, 88, 89	3	1	1	1,5,	4,5
ВКУПНО НИ+СУ		204				
Ред. бр.	Стручно-апликативна дејност и организациско-развојна дејност	Поени				Вкупно
		Во земјава		Во странство		
		број	поени	број	поени	
1.	Учество во научни проекти Активност под ред. бр. 36	1	5			5
2.	Уредник на стручно списание Ред.бр.90	1	3			3
3.	Уредник на зборник на трудови од стручен собир Ред.бр.91	1				2
4.	Техничко унапредување Активности под ред. бр. 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46,47,48,49,50,51,52,53,54,55, 56,57,58,59,60, 61,62	24	2			48
5.	Раководител на катедра Активност под ред. бр. 63	1	8			8
6.	Член на факултетски орган, комисија Активности под ред. бр. 64,65,66,67,68 ,69,70,71,72,73,74,75,76,77,78,79,80,81, 82,83,84,85	22	2			44
7.	Класен раководител, согласно со Кредит-трансфер системот - ЕКТС (за четири години)	/	/	/	/	/
ВКУПНО СА + ОР		110				
ВКУПНО БОДОВИ ОД СИТЕ ОБЛАСТИ		30 (НО) + 204 (НИ+СУ) + 110 (СА+ОР) = 344				